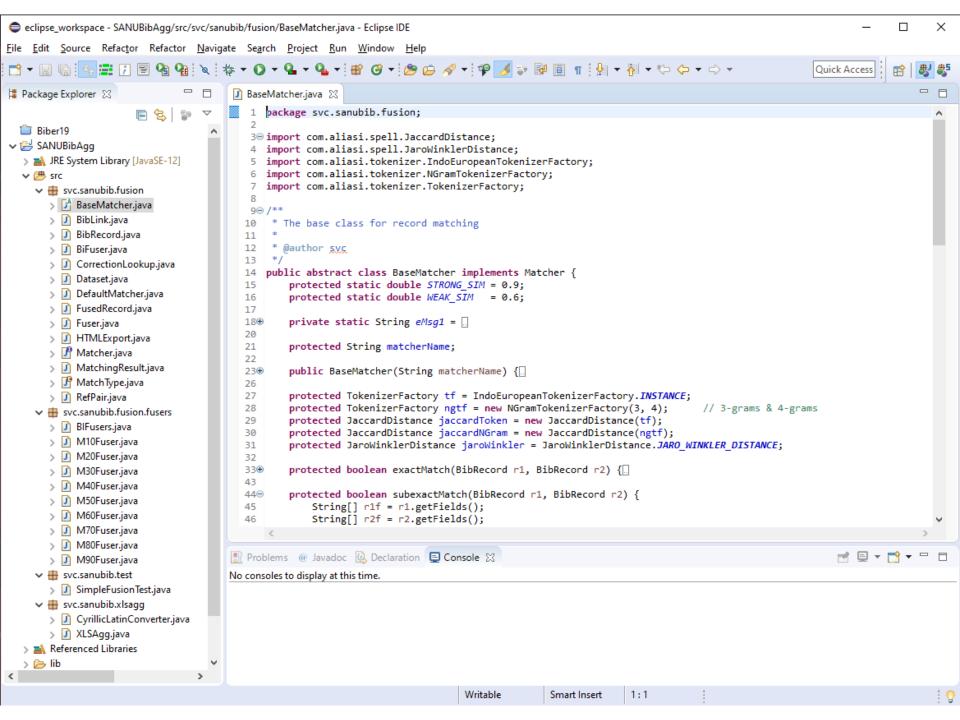
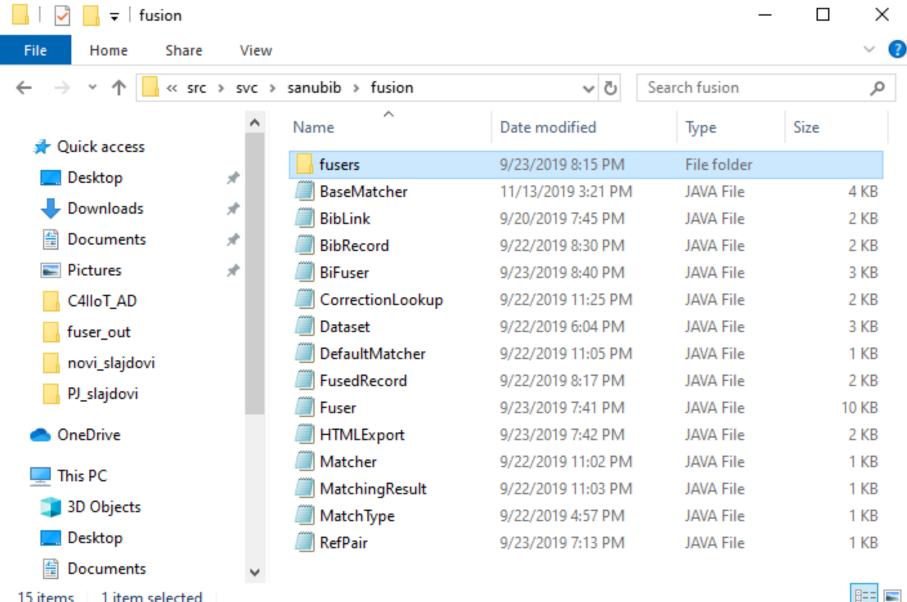
Objektno-orjentisano programiranje 1

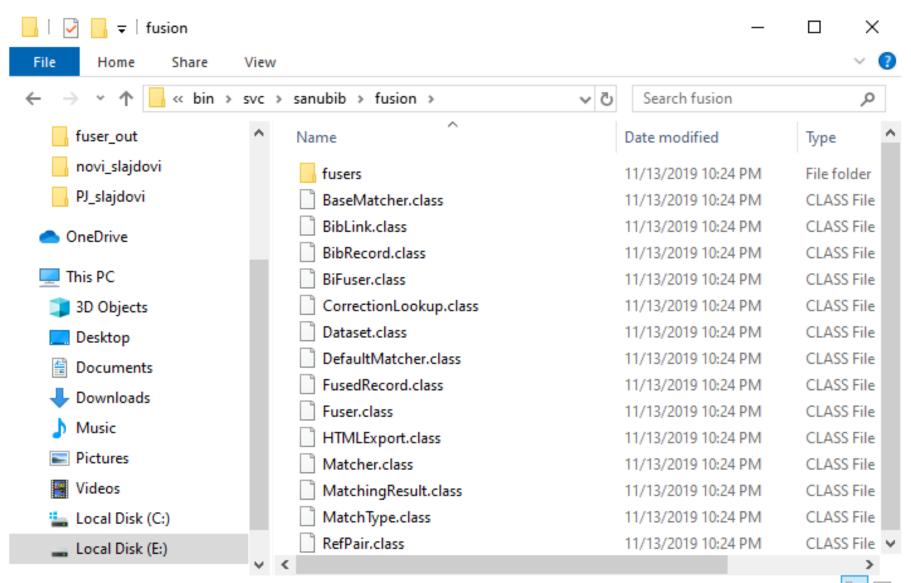
- Definicije referencijalnih tipova (klase, interfejse, enume) možemo grupisati po paketima
  - Svaka klasa/interfejs/enum pripada nekom paketu
  - O U isti paket smeštamo one tipove koji zajedno čine neku logičku celinu
  - Mehanizam za hijerarhijsko uređivanje komponenti softverskog sistema (paket može sadržati druge pakete)
  - Mehanizam za kontrolu konflikta imena (različiti paketi mogu sadržati definicije tipova istog imena, u jednom paketu imena moraju biti različita)
- Jednica prevođenja je jedan tekstualni fajl sa ekstenzijom java koji sadrži
  - Deklaraciju paketa navodimo kom paketu jedinica prevođenja pripada
  - Uvozne (import) deklaracije deklaracije kojim uvozimo imena definisana u drugim paketima
  - Definicija tipova definicije klasa, interfejsa i enuma u jedinici prevođenja

- Ukoliko u jedinici prevođenja ne navedemo deklaraciju paketa tada sve definicije tipova iz te jedinice prevođenja pripadaju neimenovanom (anonimnom, podrazumevanom, default) paketu
- Neka je A javni tip (klasa/interfejs/enum imena A deklarisan sa modifikatorom pristupa public)
  - A mora biti definisan u jedinici prevođenja koja se zove A.java
  - Posledica: u jednoj jedinici prevođenja možemo imati najviše jednu definiciju javnog tipa
- Direktorijum (folder) mehanizam fajl sistema koji nam omogućava da grupišemo fajlove i druge direktorijume
- Struktura paketa Java softverskog sistema korespondira stukturi direktorijuma u kojoj čuvamo izvorne/prevedene fajlove

○ PAKET ≡ DIREKTORIJUM

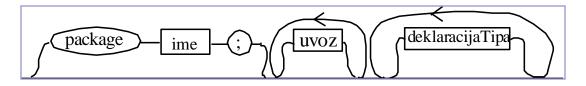

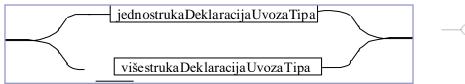
- Paketi kao mehanizam sakrivanja informacija: tipovi (klase, interfejsi, enumi) iz paketa nisu vidljivi van paketa ukoliko nisu javni (deklarisani sa modifikatorom pristupa public)
- Paket može da sadrži proizvoljan broj paketa (direktorijuma) i jedinica prevođenja (fajlova)
- Paket ne mora da sadrži nijednu jedinicu prevođenja
  - Tada sadrži druge podpakete ili je prazan
- Po konvenciji imena paketa počinju malim slovima
- Puno (kvalifikovano ime) tipa ime koje sadrži ime tipa, ime paketa u kojem je tip definisan i imena svih nadpaketa
  - Puno ime klase A koja je definisana u paketu z, koji se nalazi u paketu y, koji se nalazi u paketu x je x.y.z.A
  - Puno ime klase B koja je ugnježdena u klasu A je x.y.z.A.B

- Neka je javna klasa A definisana u paketu x, i neka je klasa B definisana u paketu y
- Da bi koristili klasu A prilikom definisanja klase B tada je neophodno (ili-ili-ili)
  - Klasu A navoditi njenim punim imenom u telu klase B
  - U jedinici prevođenja u kojoj je definisana B uvesti klasu A (koristimo "skraćeno" ime – samo A)
  - U jedinici prevođenja u kojoj je definisana B uvesti sve klase iz paketa x (takođe koristimo "skraćeno" ime)
- Paketi su nezavisni od podpaketa koji su sadržani u njima
  - Klase iz podpaketa se takođe moraju uvesti ili navoditi punim imenima
  - Uvozom svih klasa iz paketa se ne uvoze klase iz podpaketa

Definicija jedinice prevođenja

Jedinica prevođenja

Uvozne deklaracije

jednostruki uvoz

višestruki uvoz

Primeri imena paketa

```
package aritmetika;
package fizika.atomska;
package pera.diplomski.prviDeo;
```

Primeri uvoza

```
import java.util.ArrayList;
import java.util.*;
```

Korišćenje klase bez uvoza

```
java.util.ArrayList<Integer> v = new java.util.ArrayList<>();
```

```
// EMailList.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1;
import java.util.HashSet;
import java.util.Iterator;
public class EMailList {
      private HashSet<String> emails =
             new HashSet<String>();
      public void addEmail(String email) {
             emails.add(email);
      public void sendMessage(String msg) {
             Iterator<String> it = emails.iterator();
             while (it.hasNext()) {
                    String email = it.next();
                    S.o.p("Sending " + msg + " to " + email);
```

```
// EMailList.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1;
// import svih klasa iz paketa util
import java.util.*;
public class EMailList {
      private HashSet<String> emails =
             new HashSet<String>();
      public void addEmail(String email) {
             emails.add(email);
      public void sendMessage(String msg) {
             Iterator<String> it = emails.iterator();
             while (it.hasNext()) {
                    String email = it.next();
                    S.o.p("Sending " + msg + " to " + email);
```

```
// EMailList.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1;
public class EMailList {
      private java.util.HashSet<String> emails =
             new java.util.HashSet<String>();
      public void addEmail(String email) {
             emails.add(email);
      public void sendMessage(String msg) {
             java.util.Iterator<String> it = emails.iterator();
             while (it.hasNext()) {
                    String email = it.next();
                    S.o.p("Sending " + msg + " to " + email);
```

```
// Slajdovi.java
// u paketu lekcija5 koji je podpaket oop1
package rs.uns.pmf.dmi.oop1.lekcija5;
import rs.uns.pmf.dmi.oop1.EMailList;
public class Slajdovi {
      private EMailList list = new EMailList();
      public void dodajUcenke() {
             list.addEmail("mika@gmail.com");
             list.addEmail("zika@yahoo.com");
             list.addEmail("jova@outlook.com");
      public void posaljiSlajdove() {
             list.sendMessage("Lekcija 5, slajdovi");
```

Uvoz statičkih članova klase

```
// StaticImport.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1.lekcija5;
import static java.lang.System.out;
import static java.util.Arrays.sort;
public class StaticImport {
      public static void main(String[] args) {
             int[] arr = {7, 3, 5, 2, 1, 9, 8};
             sort(arr);
             for (int i = 0; i < arr.length; i++)</pre>
                    out.print(arr[i]);
             out.println();
```

Višestruki uvoz statičkih članova klase

```
// StaticImport.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1.lekcija5;
import static java.lang.System.*;
import static java.util.Arrays.*;
public class StaticImport {
      public static void main(String[] args) {
             int[] arr = {7, 3, 5, 2, 1, 9, 8};
             sort(arr);
             int pos = binarySearch(arr, 4);
             if (pos < 0)
                    out.println("Nije u nizu");
             else
                    out.println("Pozicija = " + pos);
```

Razrešavanje kolizije imena

- Ako imamo dve klase iz različitih paketa koje se isto zovu tada
  - o obe klase navodimo punim imenima
  - o jednu klasu uzovimo, a jednu navodimo punim imenom

```
// VisestrukaImena.java
package rs.uns.pmf.dmi.oop1.lekcija5;
public class VisestrukaImena {
      public static void main(String[] args) {
             com.sun.xml.bind.v2.schemagen.xmlschema.List 11;
             java.util.List<String> 12;
             java.awt.List 13;
             org.apache.xmlbeans.impl.xb.xsdschema.ListDocument.List 14;
```

Imenovanje i dizajn paketa

- Imenovanje paketa obrnuto ime domena firme (rs.uns.pmf.dmi) + ime projekta (oop1) + ime komponente unutar projekta (lekcija5)
- Dizajn paketa prati hijerahijsku strukturu komponenti softverskog sistema
  - O Sistem se sastoji od komponenti, komponente od podkomponenti, itd.
- "High cohesion, low coupling" princip
  - Visoka kohezivnost unutar paketa

stepen zavisnosti klasa unutar paketa je veći nego njihov stepen zavisnosti sa klasama van paketa

- Slaba povezanost paketa sa drugim paketima
  - lokalizovana propagacija promena (promena klase unutar paketa ne zahteva promenu klasa van paketa)
- "High cohesion, low coupling" princip imamo i na nivou klasa

```
□ Polinomi
                                                     package test;
  Ė-- ≇ src
    Ė... ⊕ polinom
                                                     import polinom.PolinomException;
       import polinom.PolinomFactory;
       import polinom.PolinomI;
       public class TestPolinomi {

☐ ─ ⊕ polinom.lista

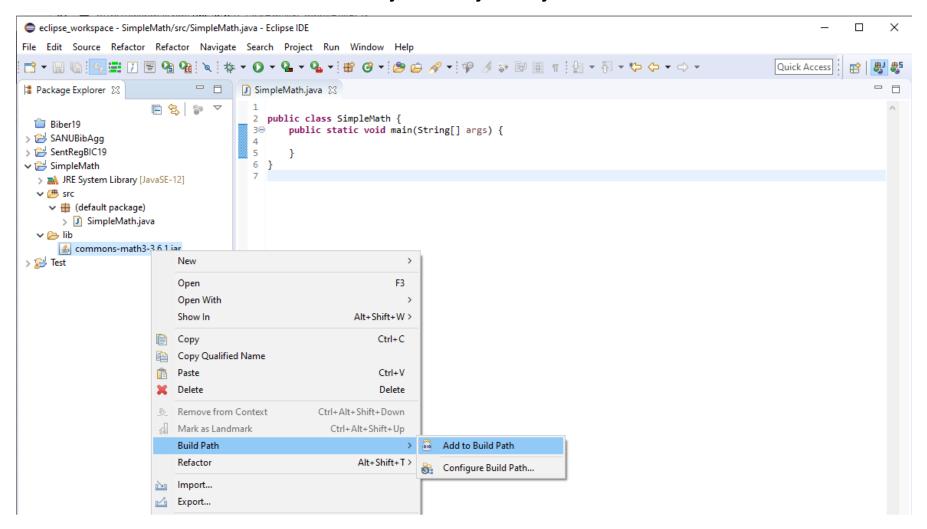
       🛨 🗓 ElementListe.java
                                                         public static void main(String args[])
       throws PolinomException
    ⊡.... polinom.niz
       ± ...  PolinomNiz.java
                                                            PolinomI polinom1 = PolinomFactory.redak();
       polinom1.dodajMonom(2, 5.0);
    polinom1.dodajMonom(1, 4.3);
       PolinomI polinom2 = PolinomFactory.redak();
                                                            polinom2.dodajMonom(3, 2.0);
 package polinom;
                                                            polinom2.saberiSa(polinom1);
 import polinom.lista.PolinomLista;
 import polinom.niz.PolinomNiz;
 public class PolinomFactory {
    public static PolinomI gust(int maxStepen) {
       return new PolinomNiz(maxStepen);
                                                PolinomFactory sakriva podpakete paketa
    public static PolinomI redak() {
                                                polinom – implementacioni detalji nebitni za
       return new PolinomLista();
                                                korisnika
package polinom;
```

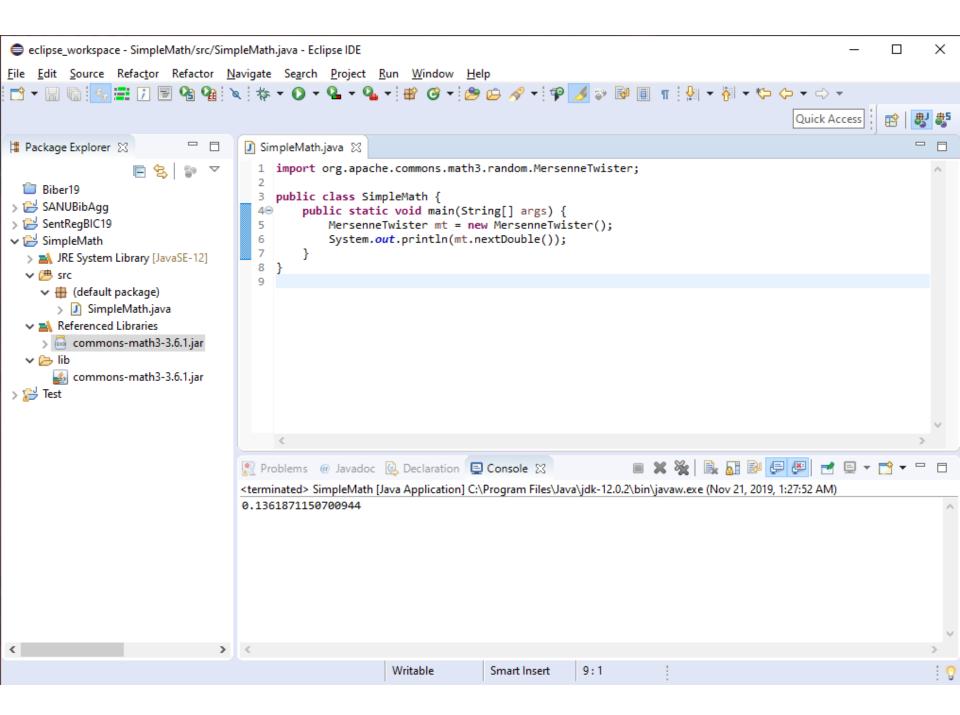
```
public interface PolinomI {
    void dodajMonom(int stepen, double koeficijent) throws PolinomException;
    void saberiSa(PolinomI pol) throws PolinomException;
    void pomnoziSa(PolinomI pol) throws PolinomException;
    void pomnoziSa(double skalar);
    void podeliSa(PolinomI pol) throws PolinomException;
    double izracunaj(double tacka);
    double koeficijent(int stepen);
    int najveciStepen();
PolinomException
```

PolinomLista implements PolinomI PolinomNiz implements PolinomI

Jar fajlovi

- jar fajl arhiva (kompresovani fajl) koji sadrži class fajlove
- Java biblioteke se distribuiraju kao jar fajlovi

Kompajliranje iz komandne linije

Opcija –d

- Iza ove opcije navodimo direktorijum koji će biti korenski za pakete navedene u jedinici prevođenja
- Npr. ako je jedinica prevođenja Razno.java u paketu x.y tada se sa
  javac –d C:\mojprojekat\bin Razno.java
  kreira Razno.class u direktorijumu C:\mojprojekat\bin\x\y

Opcija –classpath

 Iza ove opcije navodimo direktorijume u kojima se nalaze class/jar fajlovi koje koristi klasa koju kompajliramo (ili izvršavamo u slučaju java komande)

Primeri korišćenja classpath opcije

javac -classpath .;\java\mojiPaketi;..\nekiPaketi.jar -d . NovaKlasa.java

CLASSPATH sistemska promenljiva

Primeri korišćenja CLASSPATH sistemske promenljive

SET CLASSPATH=.;C:\posao\java\mojiPaketi;D:\noveStvari\nekiPaketi.jar